A°. 1829. N°. 142.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 24 November.

Bij deze Courant behoort een Vervolg.

FRANKFORT, den 20sten November.

Volgens berigten van de grenzen van Wallachije, van den 30sten October, is de Porte er eindelijk toe overgegaan, om aan den pacha *Koetschuck-Achmet* een fermin wegens de overgave van Giorgewo af te vaardigen, en heeft dien aan den graaf *Diebitsch* zelven doen bekomen, om de uitvoering te bevorderen. De bevelhebber van de flotille op den Donau, aan wien dit stuk ter hand gesteld is, om hetzelve aan den pacha te doen geworden, heeft aan den divan te Bucharest officeel kennis gegeven, dat hij hetzelve reeds door eenen zijner officieren, vergezeld van eenen tolk, aan den pacha had laten bezorgen, en dat deze zich bereid had verklaard om daaraan te voldoen, onder bepaling echter, dat hij zijnen Vorst eerst van de ontvangst moest berigt geven, alvorens hij de vesting kon overgeven. Sommigen meenen, dat dit slechts eene uitvlugt is en de pacha op nieuw tijd zoekt te winnen, om de vesting zoo mogelijk nog te behouden.

Uit Jassij verneemt men, dat aldaar nog dagelijks 30 à 40 menschen aan de pest sterven; te Bucharest schijnt de plaag af te nemen; volgens de laatste berigten, werden aldaar dagelijks niet meer dan 8 à 10 personen ziek.

VAN DE TURKSCHE GRENZEN.

Tusschen de troepen van den generaal *Geismar* en die van den pacha van Scutari is het onverwachts tot een gevecht gekomen. De generaal *Geismar*, belast zijnde de bewegingen van dien pacha gade te slaan, had vernomen, dat dezelve voornemens was naar Adrianopel te marcheren, en besloot derhalve, van Wratza naar Sophia op te rukken. Den derden dag stiet hij bij Arnaut-Kalesi op een korps Albanezen van 1700 man, welke van een vast punt bezit genomen, en zich met 3 kanonnen verschanst hadden. Een parlementaire, dien de generaal *Geismar* afzond, om vrijen doortogt te verzoeken, werd met geweerschoten ontvangen; terwijl de Albanezen vervolgens eene aanvallende beweging maakten, waarvan echter het gevolg was de plotselinge ontruiming der positie en de achterlating van hun geschut. De generaal *Geismar* liet zijne troepen niet toe, den vlugtenden vijand te vervolgen, maar liet veel meer aan deszelfs bagaadje vrijheid om het korps te volgen. De pacha van Scutari heeft bij de kennisgeving van dit voorval aan de Turksche gevolmagtigden op nieuw verzekering van zijne vredelievende gezindheid gegeven en dringend verzocht, het verdere voorwaarts rukken van den generaal *Geismar* te willen verhoeden, hetwelk door een bevel van den maarschalk *Diebitsch* dadelijk geschied is. Tevens heeft de generaal *Geismar* last bekomen, om aan de pacha de 3 veroverde kanonnen weder te geven, alsmede alles wat de Turken bij deze gelegenheid verloren hebben. Overigens heeft dit voorval gelukkigerwijze van beide kanten weinig bloed gekost, en de rust is volkomen hersteld.

WEENEN, den 15den November.

De *Oostenrijksche Beobachter* behelst heden de volgende berigten uit Konstantinopel, van den 26sten October:

« Alles verkrijgt hier een vreedzaam aanzien. De Sultan bevindt zich nog in de kazerne van Ramitschiftlik; maar het kamp is opgebroken, en de troepen zijn grootendeels in de kazernen der hoofdstad verlegd. — De Porte neemt thans maatregelen om de rust in Klein-Azie, die door roovers en stroopende militie gestoord is, te herstellen, alsmede om haar gezag in Macedonie te handhaven, waar de ingezetenen eigendunkelijk hunne aijans afgezet hebben. De onlusten te Aleppo zijn gedempt. Ten gevolge van den gesloten vrede, hebben de Fanarioten, die naar Klein-Azie verbannen waren, vrijheid bekomen om naar Konstantinopel terug te keeren. Men hoopt, dat ook aan de katholijke Armeniers dezelfde gunst zal verleend worden.»

Verder meldt de *Beobachter*, dat de ratificatie van den vrede van wege Z. M. den Keizer van Rusland den 27sten October te Adrianopel is ontvangen. Den volgenden dag zijn daarop de wederzijdsche ratificatien uitgewisseld. Adrianopel zou nu welligt binnen tien dagen door de Russen ontruimd en het hoofdkwartier van den veldmaarschalk graaf *Diebitsch* voor dezen winter naar Selimno, aan den voet van den Balkan, verlegd worden. Het 5de en 6de korps der Russische armee hadden Adrianopel reeds verlaten, om naar Rusland terug te keeren.

PARYS, den 19den November.

De verandering in het ministerie, waarvan men sedert eenige dagen gesproken heeft, is nu werkelijk daar. Bij koninklijke ordonnantie van den 17den dezer, is de prins *de Polignac*, minister van buitenlandsche zaken, benoemd tot president van den raad van ministers, en bij koninklijke ordonnantie van gisteren, heeft de heer *de la Bourdonnaye* zijn ontslag als minister van binnenlandsche zaken bekomen, en is in zijne plaats benoemd de heer *de Montbel*, tot dus verre minister van kerkelijke zaken en het openbaar onderwijs, welke post nu is opgedragen aan den heer *Guernon de Ranville*, procureur-generaal bij het koninklijke geregtshof te Lijon.

Zie hier een uittreksel van hetgeen men in eenige dagbladen over deze verandering leest:

De ministeriële. De benoeming van eenen president van den raad van ministers is een gevolg van dat beginsel van eenheid, zonder hetwelk de ministerien geene kracht of duurzaamheid kunnen hebben. Welke overeenstemming van gevoelens en inzigten er ook onder de leden van eenen raad moge heerschen, het stelsel moet in den persoon van een hunner levendig gehouden worden. Daar is geen ligchaam zonder hoofd, daar is geen leger zonder chef, eene coalitie zelfs kan niet zonder opperveldheer strijden. Sedert de troonsherstelling zijn er twee ministerien zonder voorzitter geweest. Het eene, dat van 1814, heeft *Buonaparte* laten ontschepen, het andere, dat van 1828, heeft de revolutie tot in de wetten zelfs laten indringen.»

Verder. De graaf *de la Bourdonnaÿe* heeft heden zijnen post van minister van binnenlandsche zaken nedergelegd. Bedenkingen, welke met de staatkunde niets gemeens hebben, zijn daarvan de oorzaak. Zijne aftreding zal geenerlei verandering te weeg brengen in het stelsel, dat de raad van kroon tot dus verre gevolgd heeft.»

De constitutioneel koningsgezinde. Door de aftreding van den heer *de la Bourdonnaÿe* is het ministerie onherstelbaar ontbonden. Hij die er leven, althans eene koortsachtige beweging aan gaf, is heen gegaan: er bestaat dus niets meer. De heer *de Polignac* heeft het stuk voltooid, door zich in zijne ijdelheid tot eersten minister te verheffen. Daardoor is de gemeenschap afgesneden met al wat in Frankrijk talenten en een edele inborst bezit. Niemand van eenige beteekenis, niet één eerzuchtige die gezond verstand bezit, zal onder hem in den raad zitting willen nemen. De heer *de la Bourdonnaÿe* gaat vol wrevel heen; en de heer *de Montbel* zal naar het departement van binnenlandsche zaken overgaan. Wat zal hij daar doen? Zal hij de plaats voor den heer *de Villèle* bewaren. Dan bij alles, wat er voorvalt, is de terugkeering van den heer *de Villèle* onmogelijker dan ooit geworden. De heer *de Montbel* zal dan op de wacht staan voor iets dat niet komen kan. De heer *Guernon de Ranville* is voor het ministerie van openbaar onderwijs benoemd. Hij staat bekend als een heethoofd; men kan hem een jongeren *de la Bourdonnaÿe* noemen.»

De liberale. Een ellendige twist over voorrang heeft alleen aanleiding gegeven, dat de heer *de la Bourdonnaÿe* is afgetreden. Zoo loopen de mannen, die zich voor de steunpilaren van den troon uitgeven, weg als hunne eigenliefde en eerzucht slechts in het minste gekwetst worden. Dat is waarlijk een slecht voorbeeld geven van die getrouwheid, waar men altijd den mond vol van heeft. Dan dit daargelaten. Het schijnt zeker, dat men niet van stelsel wil veranderen; wat gaan ons dus de personen aan; of zij *Beugnot* of *Montbel*, *Montbel* of *Guernon de Ranville* heeten, wat kan daar Frankrijk bij winnen? Is het niet altijd om deszelfs vrijheid, om deszelfs staatkundig aanwezen te doen? Of het de priester-partij zij met hare arglistigheid en kleinzielige heerschzucht, of de adel-partij met hare onwetende barschheid, zal wel op hetzelfde nederkomen; geene verbetering van toestand is daarbij te verwachten, en het is derhalve van het uiterste belang, dat de vrienden der vrijheid naauw de gelederen sluiten en zich tot eenen wettigen tegenstand voorbereiden.

— Het blijkt uit alles, dat het ministerie er groot leed over gevoelt, dat te Bordeaux een liberaal tot lid van de kamer der afgevaardigden verkozen is. De heer *Ravez*, onlangs tot pair benoemd, heeft als voor-

zitter der kiesvergadering, alles aangewend wat in zijn vermogen was, om zijne plaats in de kamer der afgevaardigden te doen vervullen door iemand, die in beginselen met hem overeenstemde; maar het heeft hem niet mogen gelukken. De liberale partij te Bordeaux is natuurlijk ten hoogste voldaan over dezen uitslag en heeft hare blijdschap op onderscheidene wijzen geopenbaard. 's Avonds van den dag der verkiezing waren vele huizen te Bordeaux verlicht.

— Gisteren is voor de 6de kamer van correctionnele politie verschenen mejufvrouw *Sac-a-Vin*, slijtster in sterke dranken, beschuldigd van den geest des oproers bevorderd en de openbare rust gestoord te hebben door eene fles eau de Cologne, waarop de beeldtenis van den hertog *van Reichstadt* (den zoon van *Napoléon*) geplakt was. « Heeren regters, » zeide mejufvrouw *Sac-a-Vin*, sidderende, « ik zweer u, dat ik niet « wist, dat hertog *Richard* van de familie van *Buonaparte* was. » Na eenige minuten beraadslaging, heeft de regtbank haar van de beschuldiging vrijgesproken.

— Volgens berigten uit Lissabon, van den 5den dezer, wordt de toestand van Portugal dagelijks erger. De gevangenzettingen en veroordeelingen tot de doodstraf duren voort; men heeft papieren-geld uitgegeven; maar hetzelve heeft thans geene waarde meer, en de bank, welke zich nog altijd staande heeft gehouden, is ook op het punt van te vallen. De betaling van de traktementen der ambtenaren is achterlijk, en de militairen worden mede slecht betaald, hoewel de armee twee derden verminderd is.

GEND, den 21sten November.

De heer *de Terbecq* is, zoo als men weet, bij de laatste verkiezingen, tot lid van de Tweede Kamer benoemd, in plaats van den heer *Vilain XIIII*. De *Catholique* riep daarover in der tijd wraak; men had eenen slaaf van de ministers gesteld in de plaats van den moedigsten verdediger der vrijheid; de provincie was onteerd. Thans berigt hij, dat hij zich bedrogen heeft, en de heer *Terbecq* volmaakt in zijnen geest werkzaam is.

— Hoe de partij van den *Catholique* de vrijheid van drukpers verstaat, blijkt onder anderen thans ook daaruit, dat op meer dan eene plaats de pastoors het lezen verbieden van dagbladen, die in eenen anderen geest geschreven zijn.

— Den 18den dezer heeft de nieuwe bisschop zijnen plegtigen intogt te Gend gedaan. 's Avonds heeft men ter zijner eere de huizen verlicht.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag den 20sten November.

Ten 2 ure wordt de Vergadering geopend.

Er zijn, met den voorzitter, 82 leden tegenwoordig.

De Notulen van het verhandelde in de laatstgehoudene zitting, van Maandag den 16den dezer, worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt voorgelezen eene koninklijk besluit, waarbij de voorzitter der Kamer, naar aanleiding van art. 94 der grondwet, gemagtigd wordt, om het nieuw gekozen lid, den graaf *van Heijden tot Reinestein*, afgevaardigde voor de provincie Drenthe, de bij bovengemeld art. gevorderde eeden af te nemen.

De voorzitter verzoekt de commissie, welke met het onderzoek der geloofsbrieven van dit lid is belast geweest, en welke bestond uit de heeren *Hinlopen*, *de Moor*, *van Utenhoven*, *Fockema*, en *Pescatore* zich met hetzelve onmiddelijk bezig te willen te houden.

De heer *Pescatore* niet tegenwoordig zijnde, wordt de heer *Faber* in deszelfs plaats benoemd.

De commissie, de zaal verlaten hebbende, komt na eenige oogenblikken daarin terug en brengt, bij monde van den heer *Hinlopen*, verslag uit nopens de haar opgelegde taak; daar er geene bedenkingen tegen de toelating van den graaf *van Heyden* bestaan, stelde de commissie voor, en de vergadering besluit tot de toelating van dit lid, welke binnen geleid zijnde, in handen van den voorzitter, de bij de grondwet voorgeschrevene eeden afgelegt en zitting neemt.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, waarbij het inkomend regt op het bier en de suiker, ten gevolge van de verhooging, welke de hoofdsom dier middelen bij de tienjarige begrooting zal ondergaan, mede verhoogd wordt. — Wordt besloten dit ontwerp van wet en deze koninklijke boodschap te doen drukken, ronddeelen en naar de afdeelingen te verzenden.

Zijn ontvangen een groot aantal verzoekschriften, als 1o. van den heer *de la Croix* en negen andere kruideniers te Kortrijk, bezwaren inbrengende tegen de verhooging van den accijns op de suiker; 2o. een dergelijk verzoek van zes kooplieden te Utrecht; 3o. van zoutziedurs van Utrecht tegen de verhooging van de belasting op het zout; 4o. van de zoutziedurs van Gent, over hetzelfde onderwerp; 5o. van eenen koopman in wijnen, te Namen, tegen de voorgestelde wet op dat artikel; 6o. van brouwers en branders te Kaaskerke, zich verklarende tegen de voorgestelde wetten op het bier en het binnenlandsch gedistilleerd; 7o. van veertien bierbrouwers uit Namen, welke het behoud van de tegenwoordige wet op de bieren verlangen; 8o. van bierbrouwers te Dinant, die hetzelfde verzoek doen; 9o. van *A. N. Mathenes*, brander te Luik, die middelen aan de hand geeft, om de stokerij en de brouwerijen tegen te gaan; 10o. van het gemeente-bestuur van Rousselaere, in de provincie Luik, betrekking hebbende tot de geregtelijke indeeling van het rijk in arrondissementen en kantons; 11o. van den heer *Ranin*, rentenier te Brugge, verzoekende, dat de gouverneurs der provincien den, hun bij art. 137 der grondwet, aangewezen werkkring niet mogen te buiten gaan; 12o. van den heer *de Sart*, uit Luik, kennis gevende, dat hij aan Z. M. een adres heeft ingediend tot dispensatie van de bepalingen bij het burgerlijk wetboek vastgesteld, tot het aangaan van een huwelijk; 13o. van 15 geneesheeren en heelmeesters te Charleroi, die betere wetsbepalingen verlangen, nopens het geneeskundig toevoorzigt, en eindelijk 14o. van 150 ingezetenen van Eeghem, provincie West-Vlaanderen, welke zeggen, dat zij al de door hen in eene vorige petitie opgenoemde grieven voor ongegrond verklaren en zij alleen hebben verlangd de afschaffing van de belasting op het gemaal, indien de staat van 's rijks schatkist zulks toeliet. — Al deze verzoekschriften worden verzonden aan de commissie tot de verzoekschriften.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van een werk over de regterlijke magt in de Nederlanden en Frankrijk, benevens van eene brochure getiteld: *Profession de foi d'un Catholique Belge*. — Plaatsing in de bibliotheek.

De centrale afdeeling brengt verslag uit, omtrent het ontwerp van wet tot vaststelling van de hoofdsom der grondbelastingen over den jare 1830. Vijf leden in de eene en zeven in eene andere afdeeling hadden volhard in hun geuit verlangen, zoo om de te zwaar belaste provincien ontlast te te zien, en voornamelijk de beide Vlaanderen, als om de meerdere opbrengst der belasting, voortgesproten uit den verkoop der domeinen als anderzins, niet te doen strekken tot verhooging van de hoofdsom. Over het algemeen waren de antwoorden der regering voor kennisgeving aangenomen.

Het centraal verslag zal worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden aan de afdeelingen.

De commissie tot de verzoekschriften is in staat rapport uit te brengen op eenige in hare handen gestelde petitien.

I. De heer *Pycke* brengt verslag uit: 1o. op die van zoutziedurs te Gent en 2o. van zoutziedurs te Renaix, welke beide bezwaren behelzen over de voorgedragene wetten op het zout. — De verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd en het verslag gedrukt. — Dezelfde rapporteur ten 3o. op dat van den heer *A. M. De Norman* te Parijs, die zich beklaagt, dat de brieven, welke door hem naar Nederland afgezonden of bij hem ontvangen worden, bij de postkantoren op de grenzen zouden opgebroken zijn. Hij verlangt dat de kamer daaromtrent een streng onderzoek doe. De commissie van oordeel zijnde, dat de kamer tot een zoodanig onderzoek onbevoegd was en de requestrant zich, zoo hij waarlijk van deze daad overtuigd was, aan de postkantoren zelve behoorde te vervoegen, stelde voor, en de vergadering vereenigde zich met dit besluit, omtrent dit verzoekschrift over te gaan tot de orde van den dag.

II. De heer *de Liedel de Well* brengt verslag uit: 1o. op dat van een groot aantal, alle katholijke, ingezetenen van de gemeente Cuijk, in de provincie Noord Braband, verzoekende dat de uitgaven voor de eerediensten op de tienjarige begrooting, mogen worden gebragt in evenredigheid met de bevolking. — Het verzoekschrift zal ter griffie worden nedergelegd en het rapport gedrukt en rondgedeeld. 2o. Op dat van den heer *Frison* te Luik, die de tusschenkomst der kamer in een proces verlangt. Orde van den dag. 3o. Op dat van den heer *van Sevendonck*, doctor in de geneeskunde te Brussel, eenige inlichtingen mededeelende over de oogziekte, welke onder de militairen in het leger heerscht. Men besluit het verzoekschrift ter griffie neder te leggen en het rapport te doen drukken en ronddeelen. 4o. Op dat van ingezetenen van de gemeente Wildervank, in Groningen, en van eenige anderen in de provincie Drenthe, bezwaren behelzende over de bestaande wet op de patenten; nederleggen van hetzelve ter griffie en drukken van het verslag.

III. De heer *van Dam van Isselt* brengt verslag uit: 1o. op het verzoekschrift van den heer *de Pestlaux* te Luik, die verzoekt dat de Kamer hem verlof verleene om Z. Exc. de minister van justitie in regten te betrekken. De Kamer gaat omtrent dit verzoekschrift, gelijk voorheen, nopens een dergelijk, over tot de orde van den dag. 2o. Op dat van ingezetenen van eene gemeente in de provincie Noord-Braband, die zich beklagen dat hun burgemeester te gelijk is vrederegter en notaris der gemeente; wordt mede overgegaan tot de orde van den dag. 3o. Op dat van den heer *Reyckem*, den zoon, in Luik, de afschaffing verzoekende van het geven van stokslagen aan de militairen. De commissie stelt voor het verzoekschrift ter griffie neder te leggen.

De heer *de Brouckere* vraagt en bekomt het woord. Hij laat zich, bij dezer gelegenheid bijzonder uit tegen de stok- en klinkslagen, welke bij

de Nederlandsche legermagt nog in gebruik zijn. Die straf, welke den mensch in zijne eigene oogen vernedert, vindt de spreker strijdig met onze zeden en met den voortgang der beschaving. De straf was, ter gelegenheid van de overwegingen in de afdeelingen over het strafwetboek, bijna algemeen afgekeurd geworden, gelijk de Kamer zich ook over het algemeen tegen alle ligchamelijke straffen verklaarde, welke den mensch met een redeloos dier gelijk stellen. De straf van stokslagen moet de nadeeligste gevolgen hebben voor de aanmoediging van de krijgsdienst, daar zij den krijgsman verlaagt en zijn grootste goed, de eer, in hem uitdooft. Hij oordeelt het dan ook noodzakelijk, dat hierin door betere, met onze milde grondwet overeenstemmende, bepalingen worde voorzien.

De heer *de Sécus* ondersteunt in allen deele het door den heer *de Brouckère* aangevoerde.

De heer *Sijpkens* gelooft, dat het ontijdig en onregelmatig is bij deze gelegenheid over beginselen van wetgeving te spreken; deze discussie leidt tot geene de minste uitkomst. Hij zou geenszins het woord hebben genomen, ware het niet, dat hij had gemeend, de kamer opmerkzaam te moeten maken op den inhoud van het rapport der commissie tot de verzoekschriften. Naar zijn oordeel was de commissie te ver gegaan om bij het behandelen der petitie hare eigene wenschen te kennen te geven; zij had zich moeten bepalen tot een overzigt van het verzoekschrift en het voorstellen van een besluit aan de kamer. Wanneer men nu de conclusie van het rapport aannam, zou men ook tevens de daarin verkondigde beginselen voor het gevoelen der kamer doen doorgaan, hetwelk nog niet uitgemaakt was. Dit voorbeeld was schadelijk en behoorde tegen gegaan te worden.

De heer *de Stassart* ondersteunt het gevoelen van de commissie, en geeft mede zijne afkeuring te kennen, nopens de vernederende straf met den stok, bij het leger in gebruik. Hij vraagt het drukken van het rapport.

De heer *van Dam van Isselt*, rapporteur der commissie, verdedigt het door hem uitgebragte verslag tegen de aanmerkingen, door den heer *Sijpkens* in het midden gebragt.

De commissie was geenszins hare bevoegdheid te buiten gegaan, door het verlangen te kennen te geven, dat eene den mensch-onteerende straf, mogt worden afgeschaft; zij had daarbij geene *beginselen* vooruitgezet. Wat de zaak zelve betreft, twijfelt de redenaar niet, of alle leden zullen na eene bedaarde overweging, met de commissie moeten instemmen, dat het wenschelijk zij, dat de vernederende straf der stokslagen door eene meer doelmatiger straf moge worden vervangen. Hij merkte ten slotte aan, dat de heer *Sijpkens* in eene dwaling was vervallen, en eigenlijk het rapport der commissie met de gevoelens door den heer *de Brouckère* in zijne redevoering aan den dag gelegd, verwisseld had.

De heer *de Jonge* vereenigt zich met de motieven en de conclusie van het rapport der commissie. Ook hij beschouwt het noodzakelijk, dat de vernederende, en met den staat der beschaving niet over een te brengen straf der stokslagen, meer doeltreffende moge vervangen worden. Hij maakt bij deze gelegenheid ook eenige aanmerkingen over de bepalingen van het militaire strafwetboek en over dat voor de marine in het algemeen. Het komt hem voor, dat die beide wetboeken verre zijn van volmaakt te zijn; ja, dat er niet eenig artikel in gevonden wordt, waarop niet eenige aanmerking te maken zoude zijn. Ten slotte, zeide de redenaar, dat hij zich deze aanmerking niet veroorloofd zoude hebben, wanneer hij niet overtuigd was, dat mannen, die volkomen met het onderwerp bekend waren, in dat zijn gevoelen deelden.

De heer *le Hon* bestrijdt het gevoelen van den heer *Sijpkens*, dat de Kamer met het aannemen of afkeuren van de conclusie van een rapport ook de beginselen, welke daarin mogten gevonden worden, zoude aannemen of afkeuren. De Kamer hield zich niet met den inhoud van het rapport, maar alleen met de conclusie van hetzelve bezig; bij de laatste, neemt de werkkring van de vergadering eerst eenen aanvang. De heer *le Hon* vraagt mede het drukken van het rapport. Dit wordt door een aantal leden ondersteund: er wordt besloten, overeenkomstig het voorstel van de commissie, het verzoekschrift ter griffie neder te leggen, en het rapport te doen drukken en ronddeelen.

De heer *van Dam van Isselt*, vervolgt alsnu het uitbrengen van rapporten op de verzoekschriften en wel ten 4o. op dat van den heer *Derksen*, te Doodewaard, arrondissement Tiel, die zegt, dat hij uit de openbaring van *Johannes* het vermogen heeft ontleend, om alle menschen te bekeeren, en tot het eeuwig geloof op te leiden, in welk genot hij de leden van de Staten-Generaal het eerste wenscht te doen deelen. (*Men lacht.*) De commissie, hoezeer verlangende dat de vergadering het geluk, door den requestrant beoogd, moge deelachtig worden, oordeelt echter, te moeten adviseren nopens dit verzoekschrift tot de orde van den dag. De vergadering vereenigde zich daarmede.

IV. De heer *Verannemen* doet verslag: 1o. op dat van ingezetenen van Sevenbeken en Wedel, verzoekende vrijheid van onderwijs, uitvoering van het concordaat, afschaffing van de belasting op het gemaal en het geslagt. 2o. Op dat van 26 pastoors en vikarissen, te Luik, tot het bekomen van vrijheid van onderwijs, en 3o. op dat van ingezetenen van Poperinghe, uit Vlaanderen, verzoekende dat het gemaal niet moge worden afgeschaft, indien daarvoor andere belastingen verhoogd zouden worden. — Al deze verzoekschriften zullen ter griffie van de Kamer worden nedergelegd, ter inzage van de leden; zullende het rapport van de commissie wegens het laatste verzoekschrift worden gedrukt en aan de leden rondgedeeld.

De vergadering is vervolgens gescheiden tot Donderdag aanstaande, ten 12 ure, om te beraadslagen over de wet op de grondbelasting voor het jaar 1830. — De beraadslagingen over de begrootingswetten zijn in de afdeelingen van de kamer thans werkelijk geëindigd. Behalve de nota van den heer *de Brouckère*, zegt men, dat ook die van den heer *van den Broucke van Terbecque* van zeer veel gewigt is. De afdeelingen houden zich nu onledig met het onderzoek van het wetboek van strafvordering.

Mengelwerk.

VRYHEID VAN ONDERWYS.

Deze woorden zijn thans zoodanig aan de orde van den dag, dat het, dunkt mij, zeer natuurlijk is, dat een ieder daarover al eens, op zijne wijze, denkt en spreekt. Ook ik heb daarover al lang nagedacht op mijne wijze, en ik mag dan toch ook zeggen, wat ik gedacht heb. Ik moet er dan ook maar aanstonds voor uitkomen, dat bij overweging *en* van grondbeginselen, *en* van gevolgen, de zaak, die men wenscht, mij geheel niet verwerpelijk voorkomt. Men begeert *vrijheid*, en is dit op zich zelve niet reeds regt mooi? Leert de geschiedenis, vooral der jongste tijden, ons niet, wat al heil, ook in ons vaderland, door dat tooverwoord, zoo min maar mogelijk bepaald, (*gedefinieerd*) gewrocht is. En nu dat verheven woord, mits even onbepaald, op het onderwijs overgebragt, wat kan dan voortreffelijker zijn? Vrijheid van onderwijs! Een ieder vrij om onderwijs te geven, een ieder vrij om het onderwijs der zijnen aan wie hij goedvindt toe te vertrouwen; waarlijk verheven denkbeeld, voortreffelijke zaak! De bestrijders, die van die voortreffelijkheid niets schijnen te gevoelen, vergeten geheel en al, dunkt mij, op welk heilig grondbeginsel de wensch naar die vrijheid rust; en het is of het eene stem in de woestijn geweest is, wat voor die der vrijheid is aangevoerd, door den moedigen, voormaligen Unie-Ridder, wiens zucht naar unie zoo bewonderenswaardig in alle zijne bedaarde vertoogen of redeneringen doorstraalt, dat die man waarlijk wel verdient door den Leeuw, met deszelfs pijlenbundel, dra weder geridderd te worden. Doch, dit daargelaten, men vergeet, ik zeg het nog eens, hoe die, helaas! *Oud*-Ridder onwedersprekelijk betoogd heeft, dat de vaderlijke magt in het natuurregt gegrond is, door de wetgeving ongeschonden behoort te worden geëerbiedigd, en daarmede dan ook een eerste uitvloeisel dier magt, het vermogen namelijk, om zijne kinderen op te voeden en gevolgelijk te laten onderwijzen zoo en door wie de vader goedvindt, zonder daarin door het staatsbestuur te mogen worden gehinderd. Dit immers is zoo duidelijk, dat er niets met grond tegen te zeggen valt. De tegenspraak ontstaat louter uit het vergeten der eerste regtsbeginselen, en dat men, door zich daarvan eens los te maken, al verder en verder gaat, en hoe langer hoe meer van den goeden weg geraakt. Waarom zich eenmaal verwijderd van de regtsbepalingen der Romeinen, onze leermeesters in de regtsgeleerdheid. Hoe veel meer hechtten deze aan de op het natuurregt gegronde vaderlijke magt. De vader was, en zoo behoort het, souverein (namelijk zonder constitutie) in zijn huisgezin, hij had zelfs het regt van leven en dood over zijne kinderen. Hoe is het nu? Een vader kan eenen kwaden jongen niet eens meer laten opsluiten, zonder medewerking der regterlijke magt!! (Men zie art. 375 en 376 van het burg. wetb.) En die schoone bepaling is ook weder in ons nieuwe wetboek (art. 5 van den 15den titel) overgenomen, hetwelk zeker toen de aandacht van onzen Oud-Ridder ontglipt is. En of dit nog niet genoeg ware, wil men nu nog de begeerte bestrijden, dat de vaders alleen de beoordeelaars van de wijze van opvoeding en onderwijs hunner kinderen mogen worden gelaten. Zoo gaat het, als men eens aan het dwalen is, van slim tot erger, en nooit zou het zoo ver gekomen zijn, zoo men de vaderlijke magt in zijne oude echt Romeinsche uitgebreidheid gelaten had. Daartoe moet en zal het terugkomen, althans zoo de gezindheid, om al meer en meer aan zoo zedelijke wenschen toe te geven, blijft voortduren. Maar hoe bestrijdt men nu die begeerte? Let wel, goeddeels door de *ondervinding!* Deze, zegt men, doet zien, wat het gevolg is, indien men geheele vrijheid van onderwijs geeft, dat, namelijk, in vorige dagen, wanneer een ieder onderwijzen mogt, en wanneer dit het algemeene nood-beroep was, waartoe hij, wiens zaken verloopen waren, meestal zonder geschiktheid, als het laatste plegt-anker, toevlugt nam, alstoen een heir, veelal onkundige schoolmeesters en meesteressen bestond, terwijl nu doorgaans alleen bekwame onderwijzers toegelaten worden, die door de beperking aanmoediging en beter bestaan vinden, en dat, daar vroeger de geringere klasse doorgaans noch lezen, noch schrijven kon, nu ook geringe kinderen meer alge-

meen en beter onderwijs ontvangen, enz. Maar, daargelaten, of al dat leeren lezen en schrijven van den gemeenen man wel goed is, zoo zijn bedenkingen, uit de ondervinding ontleend, immers tegenwerpingen van zwakhoofden, die niet voegen voor onze dagen, waarin men de zaken alleen van voren bezien moet.

Wat ondervinding bij zoo verhevene theorie en beginselen! De laatsten moeten, zonder om te zien, onbezoedeld en onbeperkt, worden gevolgd en toegepast; en zoo men maar eenmaal hiermede op den weg is, en stout voortgaat, welke heerlijke gevolgen, ook in andere opzigten, zullen daaruit voortspruiten, en hoe voortreffelijk zal weldra de natuurlijke menschelijke vrijheid in hare regten worden hersteld, en meerder monopolie ook in andere takken vernietigd worden. Welk regt, om nog een en ander te noemen, is den mensch natuurlijker, dan het regt van zelfverdediging. Op eene schandelijke wijze intusschen wordt dit regt in de maatschappij beperkt, en waar men het dan nog, om het niet geheel te vernietigen, eenigzins moet laten gelden, wordt er ellendig mede geknoeid. Voor het geregt mag men, bij voorbeeld, zich zelven verdedigen, en dit nog niet eens onbeperkt, maar onder bijstand van eenen praktizijn! Is dit natuurlijk; is het natuurlijk, dat ik mij voor het geregt uit de groote menschen-maatschappij niet tot verdediger kiezen mag, wien ik goedvind, maar mij beperkt zie tot eenige weinige, in den staat daargestelde zoogenaamde wettige verdedigers. En hoe ziet het er bij ons uit, wanneer men een oog slaat in de geneeskundige wereld. Wat is duidelijker, dan dat ik het natuurlijk regt heb, en dus behouden moet, om mijn krank ligchaam te verzorgen en te genezen, te doen verzorgen en genezen zoo en door wie ik goedvind: en wordt dat natuurlijk regt geëerbiedigd? Ik mag mij immers maar niet laten helpen, dan door hen, die daartoe bij de wet bevoegd verklaard zijn. Al wat daar buiten is, hoe door knap dan ook (zoo als de smid van ons dorp, die, zoo hij maar mogt, spoedig onzen dokter, zou uit den weg dringen) heet kwakzalver, en wordt bij menschlievende hulp voor de regtbanken vervolgd. Is dit niet nog de ergste inbreuk op de natuurlijke regten? Maar op deze, en op onderscheidene andere punten, zal het; — en ziedaar, de heerlijke gevolgen van eenmaal daargestelde vrijheid van onderwijs, — bij meerdere toegeefelijkheid, weldra beter worden; en zoo eenmaal verkregen is dat men zijne kinderen mag laten onderwijzen, door wie men goedvindt, zal ook weldra volgen moeten, dat men zich voor het geregt, door wien men wil, mag laten verdedigen, en bij ziekte, door wien men wil, genezen laten, en met het monopolie van onderwijs, zal het monopolie van regts- en genees-praktijk ook van zelf instorten, en (om ook eens van ondervinding te spreken) weldra zal men, als in den zaligen ouden tijd, weder de voortreffelijke kuren van p.. kijkers en oliekoopen bewonderen mogen, en zoo leve de verlichting en het liberalisme der tegenwoordige dagen!

BATAVUS.

AMSTERDAM, den 13den November.

Mogt ons vaderland en bijzonder onze noordelijke hoofdstad, door alle tijden heen, op het bezit van uitstekende geniën in de onderscheiden vakken van kunst roemen; in dat der tooneelspeelkunst had zij, sedert de vestiging van haren eersten stads schouwburg, niet minder dan andere voorname steden van Europa, onbetwistbaren grond zich op uitmuntende talenten te verhoovaardigen. Om van geene vroegere verdienstvolle beoefenaars dier hoogst moeijelijke en door weinigen slechts naar eisch te waarderen kunst, te gewagen, hebben wij, tot staving van het aangevoerde, slechts te denken aan de nooit te overtreffen *Wattier*, den eenigen *Bingleij*, schoon in den laatsten tijd zijns levens niet aan ons tooneel verbonden, en den waarheid en natuur altijd getrouwen *Snoek*, wier verlies men nog lang zal blijven betreuren. Doch hoeveel wij ook in deze zeldzame talenten verloren, wij mogen ons nog op het bezit van tooneelkunstenaars beroemen, wier verdiensten, bij al wat ware kunst bemint en waardeert, op hoogen prijs geschat worden. Onder dezen bekleedt de uitmuntende tooneelspeler *G. K. Rombach*, ongetwijfeld eene eerste plaats, wiens feestviering, bij gelegenheid zijner 25jarige verbindtenis aan onzen stads schouwburg, gisteren avond den 12den November, ons weder de gunstigste gelegenheid verschafte om zijne zeldzame bekwaamheden te bewonderen en toe te juichen.

Met reikhalzend verlangen zag het Amsterdamsch tooneelminnend publiek die aangekondige feestviering te gemoet; op wier talrijke bijwoning voorzeker geene prijsverhooging van plaatsen eenen nadeeligen invloed zou gehad hebben, daar men zich schier verdrong om den algemeen beminden kunstenaar in zijne ware grootheid te zien, en velen zich gaarne de grove winzucht der plaatsen-opkoopers getroostten, ter bevrediging van hun verlangen.

De voorstelling bestond uit: den *armen dichter* van *Kotzebue*, den Huichelaar van *Molière* en een divertissement, bij welks einde de heer *Rombach* het publiek zijnen dank betuigde met uitmuntende dichtregelen van den heer *Mr. J. van Lennep*, voor deze gelegenheid opzettelijk vervaardigd. — Reeds meermalen hadden wij het genoegen *Rombach* in de rol van den armen dichter met genoegen te zien, door welker vervulling hij ook ditmaal weder den onbetwistbaren rang van meester in de kunst, allertreffendst handhaafde. *Waarheid* en *natuur* schitterden op nieuw in zijn eenvoudig verheven spel, en dezelfde man, die zijne aanschouwers in andere rollen zoo geestig en luimig weet te vermaken, perste ons in deze rol tranen van gevoel en belangstelling onwillekeurig uit de oogen. Wij zouden te wijdloopig worden, indien wij bij de vermelding van dit en het volgende stuk over de bekwaamheden der overige acteurs en actrices wilden uitweiden, van wier spel het hier genoegzaam zij te getuigen, dat zij alle hunne vermogens schenen aan te wenden om den feestvierenden kunstbroeder doeltreffend te ondersteunen.

Voor het eerst na *Snoek*, zagen wij *Rombach* vervolgens in de rol van den huichelaar optreden, en zouden der waarheid te kort doen, indien wij, zonder iets het minste te willen afdingen op den roem, dien *Snoek* zich door het spelen dier rol bij het publiek had weten te verwerven, de smaakvolle delicatie en kunstkeurige voorstelling van den huichelaar door *Rombach* niet den hoogst verdienden lof toezwaaiden. Het voegt hier geenszins over de waarde of onwaarde van het stuk zelve uit te weiden, hetgeen vroeger reeds door bekwame mannen breedvoerig heeft plaats gehad; wij bepalen ons liever tot de betuiging: dat *Rombach* ons toescheen in allen deele zijne rol begrepen en meesterlijk geplaneerd te hebben, van welk begrip bij den ook geen enkele stap is afgegaan, en welk begrip, zoo wij ons niet bedriegen, bij het kunstkennend publiek, algemeene bewondering en hoogschatting van 's mans uitstekende talenten heeft te weeg gebragt. In alles zijnen eigen weg bewandelende en schepper in de kunst zijnde, bleek hij in den huichelaar als een ware schijnvrome uit en rustte zijn geheele spel, waaronder wij stand, toon, mimiek en gebaarden begrijpen, op de regelen eener welbeoefende kunst en de voorschriften der door velen zoo vaak miskend of vergeten wordende natuur. —

Wij eindigen deze onze bijzondere vermelding, met den wensch, dat Amsterdam, dat Nederland zich nog lang in het bezit van dezen waarlijk grooten tooneelkunstenaar moge verheugen, dien wij als een voedsterling van *Melpomene* en *Thalia* huldigen, en van wien men eens,

Als hem de kracht begeeft, de tijd hem van ons scheurt,

met het volste regt zal kunnen getuigen:

ROMBACH *was aan d'Amstel waard;*
ROMBACH *heeft, tot ons genoegen, kunst en ijver zaam gepaard.*

B.

Onbeschrijfelijk zijn de rampen, onder welke de gemeenten van Dreumel en Wamel gebukt gaan! Drie jaren achtereenvolgende, zijn zij verstoken geweest van de voortbrengselen van de meeste hunner landen, het kwelwater dezelven overstroomd hebbende; hongersnood voor menschen en vee is onvermijdbaar in den niet groote schreden naderenden winter; zoo niet de bekende milde gezindheid der Nederlanders eene straal van hoop overliet! De ondergeteekenden roepen derhalve dezelve in, en willen zich gaarne belasten met de uitdeeling der heilgaven, hun toe gezonden wordende.

T. Baron VAN SCHERPENZEEL-HEUSCH,
Heer van Dreumel, te Nijmegen woonachtig.
G. TOEKAMP LAMMERS,
Predikant van Wamel en Dreumel.
J. VAN DER HEYDEN,
Pastoor te Dreumel.
A. JANSSEN,
Pastoor te Wamel.
P. BRUISTER,
Kapl. te Wamel.
E. DE RUITER,
Kapl. te Dreumel.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 22sten November 1535 werd graaf JAN VAN NASSAU geboren.

Den 22sten dito 1635 overleed in *Engeland* zekere TOMAS PAR, die den hoogst zeldzamen ouderdom van 152 jaar bereikte.

Den 23 dito 1673 werd *Utrecht* door de Franschen verlaten.

Den 23sten dito 1813 ontruimden de Franschen de stad *Woerden*.

Den 24sten dito 1562 werd MAXIMILIAAN, zoon van Keizer FERDINAND, tot Roomsch Koning gekozen.

Den 24sten dito 1576 werd ALVA's beeld te *Groningen* aan de kaak gehangen.

Den 24sten dito 1630 kwam het Nederlandsche gezantschap te *Moskou*.

ARNHEM, den 23sten November.

Het water is hoog [illegible]

Den 22 Nov.	3 El 7 Palm 0 Duim;	gewassen 0 D.,	gevallen 30 D
Den 23 dito	3 El 3 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D.,	gevallen 35 D

B E K E N D M A K I N G.

De PROKUREUR GENERAAL bij het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*, als daartoe van hooger hand gemagtigd, looft bij dezen uit eene premie van VYF EN TWINTIG DUIZEND NEDERLANDSCHE GULDEN aan den genen, die de *Juweelen, Paarlen* en *andere kostbaarheden*, welke in den nacht tusschen den 25sten en 26sten September 1829 in het Paleis van Z. K. H. den Heere Prinse *van Oranje* binnen de stad *Brussel* zijn gestolen, zoodanig als dezelve in de daarvan vervaardigde en alomme verspreide lijsten en teekeningen zijn beschreven en aangeduid, zal te regt brengen, of wel zoodanige aanwijzingen doen, dat die schat *in zijn geheel* ontdekt worde; — welke premie zal verdubbeld en dus tot VYFTIG DUIZEND NEDERLANDSCHE GULDEN gebragt worden, wanneer *tevens* de dader of daders aan den Regter met genoegzame zekerheid zullen worden bekend gemaakt of aangewezen.

Zullende voorts *aanzienlijke* belooningen worden geschonken aan den genen, die *slechts een gedeelte* of wel *enkele* der gestolene kostbaarheden zal te regt brengen, of wel deswege zoodanige aanwijzingen of opgaven doen, dat eene of meer van die kostbaarheden ten gevolge daarvan in handen geraken en aan Z. K. H. terug bezorgd worden; — welke belooningen steeds evenredig zullen zijn aan de waarde der terug bezorgde kostbaarheden.

's Gravenhage, den 5den November 1829.

A. W. PHILIPSE.

[illegible]
2de Luit. bij de 16de Afdeeling Inf.
en
A. B. W. DIBBETS.

ARNHEM,
den 21sten November
1829.

Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, *E. L. B E N D E R*, geliefde Echtgenoote van

L. C. J. VAN NISPEN.

'S HEERENBERG,
den 16den November
1829.

ARNHEM, den 19den November 1829. Heden overleed, in den ouderdom van 59 jaren en 8 maanden, de Wel Edel Geboren Vrouwe *J O H A N N A A R D R I A N A V A N D E V E N T E R*, Echtgenoote van den gepensioneerden Luitenant-Kolonel

C. TOE WATER.

(*Zie verder het vervolg.*)

Vervolg van de

ARNHEMSCHE COURANT.

Van Dingsdag den 24 November 1829.

AANBESTEDING.

COMMISSARISSEN tot den STRAATWEG van *DEVENTER* naar *VOORST* zijn voornemens, onder nadere approbatie, op Woensdag den 2den December 1829, des middags ten 12 ure, aan de Herberg *de Dood*, bij *Deventer*, in het openbaar aan te besteden:

1o. Het LEGGEN van de AARDENBAAN, voor de Bestrating des wegs van de Herberg *de Dood*, bij *Deventer* tot *Voorst*, in een perceel.

2o. De BESTRATING van gemelden WEG, insgelijks in een perceel.

3o. De twee bovengemelde perceelen der AARDENBAAN en BESTRATING in massa.

[illegible]

Het Bestek, op hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het Gouvernement van Gelderland, ter lezing liggen; te *'s Gravenhage in den Doelen*; te *Zwolle* in het *Munstersche Posthuis* en in het Logement *de Zeven Provintien*, bij de Kamperpoort; te *Deventer* bij J. H. BECKING, in *den Moriaan*; bij DEUSS, in *het Wapen van Overijssel*; bij KONINGSVELD in *de Maan* en bij TEN HAVE in *de Keizerskroon*; te *Wyhe* in *den Brabandschen Wagen*; te *Zutphen* bij WEENINK in *het Posthuis*; te *Arnhem* in *de Zon*; te *Amsterdam* in *het Turfschip van Breda*; te *Sliedrecht* in *het Regthuis*; te *Wilp* bij WILHELM in *den Smittenberg*; te *Gietel* bij den Brouwer NUSSINK; te *Voorst* in *den Beer* bij PLANTEN, en te *Twello* bij VAN ENTER.

De aanwijzingen zullen vier dagen vóór de Aanbesteding, op de plaats zelve, geschieden.

Mede namens de overige Commissarissen,
W. A. SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
DOMANIALE VERKOOPING
VAN
RYSWAARDENHOUT.

De AGENT van het DOMEIN te *ZUTPHEN* zal, op Maandag den 30sten November 1829, des morgens ten 9 ure, ten huize van *THEODORUS VERHOEVEN*, op den *Bylandschen Waard*, onder *Lobith*, in het openbaar aan de meestbiedende verkoopen: eenige perceelen [illegible] RYSWAARDENHOUT, in de Domaniale *Lobithsche* en *Bylandsche* Rijswaarden, in de gemeente *Herwen* en *Lobith* gelegen, zoo als dezelve zijn uitgebaakt.

Zullende de aanwijzing geschieden door den Boschwachter *VERHOEVEN*, op den *Bylandschen Waard*.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

---

§ § § Men is voornemens om op Maandag den 7den December 1829, des avonds ten 6 ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe *PEFFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, residerende te *Arnhem*, op hoogen te doen inzetten, en veertien dagen daarna, zijnde op den 21sten derzelfde maand, ter zelver uur en plaats, bij toeslag, in het openbaar te verkoopen:

Een hecht en sterk, wel ter nering staande HUIS en ERVE, gelegen binnen *Arnhem*, in de Weverstraat, tusschen de Erven van wijlen den Heer *DIBBETS* ter eenre, en van den Heer *HULSTEYN* ter andere zijde, wijk C No. 27, thans bewoond door den Eigenaar, den Meester Broodbakker *JACOBUS RYTLO*.

Eene ERVE en OPENE PLAATS, gelegen in de Langestraat, binnen *Arnhem*, waarop te voren een Pakhuis heeft gestaan, naast den Tuin van den Heer *H. EVERTS*, ter eenre en eene gemeene uitgang ter andere zijde, met het ten deele aldaar nog staande Gebouw.

---

† † † Op Vrijdag, den 27sten November 1829, des middags, ten 12 ure, zullen, ten huize van den Kastelein *J. P. FLORUSSEN*, op de Steenstraat, buiten de Velperpoort, te *Arnhem*, publiek worden verkocht: zes fraaije drie- en tweejarige VREEMDE PAARDEN, grootendeels zeer geschikt tot RYPAARDEN. — Twee uren voor den verkooptijd zullen dezelve te zien zijn.

De Paarden zijn intusschen UIT DE HAND TE KOOP, en bij bovengenoemden Kastelein te bevragen.

---

† † † Op een der vrolijkste standen, binnen de Stad *Zutphen*, wordt UIT DE HAND TE KOOP aangeboden een zeer modern WOONHUIS, hebbende een fraai uitzigt, voorzien van twee BENEDENKAMERS en eene ALKOOF, drie BOVENKAMERS en MEIDENKAMERTJE, voorts KEUKEN, ZOLDER en KELDER, zijnde zoo wel de Boven- als Beneden-Kamers allen Behangen, waarvan drie met STOOKPLAATSEN voorzien; hierop reflecteerende, adresseere men zich met gefrankeerde brieven onder letter V., bij den Mr. Timmerman *W. VAN OOY*, op 't Schipstoel te *Zutphen*.

AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.

De DIRECTEUR van voornoemde Maatschappij, behoorlijk daartoe geautoriseerd, noodigt bij deze, naar aanleiding eener hoogst gunstige dispositie van Z. M. den Koning, de Deelhebbers in dezelve uit tot het bijwonen eener Algemeene Vergadering, welke gehouden zal worden op Woensdag den 2den December 1829, des avonds ten 7 ure, in den *Garnalen Doelen* op het Singel, ter behandeling van de volgende punten, als:

1o. Intrekking van het 2de gedeelte van art. 10 der statuten.

2o. Vermeerdering van het kapitaal, door het creëren en uitgeven van een bepaald getal nieuwe Aandeelen in de Maatschappij, elder van *f* 1000. —

Breedere omschrijving dezer punten is gedaan in de Circulaire van Beschrijving, welke aan de bekende Deelhebbers zal worden verzonden, en voor de overige verkrijgbaar is bij de opgave der Nommers hunner Aandeelen, ten Kantore der Directie.

Amsterdam, den 21sten November 1829.

De Directeur van voornoemde Maatschappij,
PAUL VAN VLISSINGEN.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

Ingevolge art. 502 en 503 van het Wetboek van Koophandel, worden de Crediteuren in het Faillissement van Mej. *LICHTENBELT*, geb. *BOSMAN*, Koopvrouw, wonende te *Arnhem*, bij deze opgeroepen, om, binnen den tijd van *veertig* eerstkomende dagen, en alzoo vóór of op den *eersten January 1800 en dertig*, in persoon of bij gemagtigde, aan de Ondergeteekenden, provisionele Sijndici, in gezegd Faillissement, op te geven, uit welken hoofde en voor welke som zij schuldeischers zijn, en de bewijzen daarvan, tegen reçu, bij de Ondergeteekenden, of wel ter Griffie van de Regtbank van eersten aanleg te *Arnhem*, mede regt doende in zaken van Koophandel, te deponeren. — En om vervolgens op *Dingsdag den twaalfden January 1800 en dertig*, des morgens ten *negen* ure, te compareren ter audientie-zaal van genoemde Regtbank, op het Hof van Justitie te *Arnhem*, ten einde aldaar hunne gezegde schuldvorderingen, ten overstaan van den Hoog Wel Geboren Heer Mr. *C. S. W. J. BARON VAN NAGELL*, Lid van dezelve Regtbank, als Regter Commissaris in gezegd Faillissement, te verifiëren en te affirmeren en verder te handelen overeenkomstig de wet.

Arnhem, den 21sten November 1829.

De Provisionele Sijndici voorn.,
E. SCHEIDIUS.
J. VAN DER MAST.

---

§ § § *P. A. VAN REES*, Notaris te *Nijmegen*, zal op Donderdag den 10den December 1829, des avonds ten 7 ure, in het *Lokaal der Notarissen*, aan de Scheidemakersgasch te *Nijmegen*, in het openbaar op hoogen doen inzetten, om veertien dagen daarna te worden verkocht:

Zeventien Bunders WEILAND, buitendijks, in het *Circul van de Ooij*, in de *Wart* gelegen, in perceelen of in massa, hebbende de vijf laatste jaren, dat dezelve publiek zijn verpacht geweest, jaarlijks, door een gerekend, zuiver opgebragt, ruim zes honderd twintig Gulden.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voormelden Notaris.

VRYWILLIGE
PUBLIEKE VERKOOPING.

De Heer *Gr. SCHIMMELPENNINCK, Wz.*, als Commissaris in de Negotiatie op de Heerlijkheid *Lichtenberg*, cum annexis, en tevens als gemagtigde van den Heer *M. TEN BRINK VAN LICHTENBERG*, is voornemens op Maandag den 7den December 1829, des voordemiddags om 10 uren, in het Logement *de Roode Leeuw*, voor *Terborg*, ten overstaan den Notaris *G. H. S. DERICKS*, resideerende te *Varsseveld*, in het Kanton *Terborg*, te doen inzetten om op Maandag den 28sten daarop volgende, bij finale toewijzing, te verkoopen:

De HEERLYKHEID *Lichtenberg*, bestaande in TUINEN met zeer fijne VRUCHTBOOMEN beplant, voorts BOUW-, BOSCH- en WEIDELANDEN, onderscheidene BOEREN ERVEN, TIENDEN, REGT van JAGT in de uitgestrekte Hoogheid *Wisch* enz., zoo als het zelve door den Eigenaar bezeten wordt, alles gelegen in de Gemeente *Wisch*, Kanton *Terborg*, Kwartier *Zutphen*, Provincie *Gelderland*, in de nabijheid van den ouden *Yssel*; — de veiling zal geschieden in perceelen en daarna in massa; — op de gemelde Heerlijkheid staan uitgebaakt 166 perceelen zware EIKEN en 48 perceelen PEPPELEN-, DENNEN- en BEUKEN BOOMEN, die afzonderlijk op den dag der Tweede Veiling (28 December) en volgende dagen zullen worden geveild en verkocht; doch met voorbehouding, dat de koopers van de Landerijen dezelve tegen de koopsom zullen kunnen overnemen, mits aan de koopers van de Boomen uitkeerende eene premie van vijf pCt.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris en bij den Heer *Gr.* SCHIMMELPENNINCK, te *Deventer*, terwijl inmiddels aanwijzing der perceelen te bekomen is bij den Boschwachter *JAN HENDRIK KONINCK*, op den *Lichtenberg* voornoemd.

---

† † † *PETRUS HENRICUS van FENEMA*, openbaar Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, hoofdplaats der provincie *Noord-Braband*, zal, uit krachte van regterlijk gewijsde, ten overstaan van het Vredegeregt te *'s Hertogenbosch*, in het openbaar en voor alle man verkoopen: de TIENDEN, afkomstig van wijlen den Hoog Edelen Geboren Heer *GRAAF MAXIMILIAAN HENDRIK LAURENS DE HOEN*; gewoond hebbende en overleden den 25sten Februarij 1823, te *Neufchâteau*, Provincie *Luik*, te weten:

Eerste koop: TWEE DERDE GEDEELTEN van de groote KOORNTIENDE, geheven wordende onder den Dorpe van *Boekel*, Kanton *Gemert*, Arrondissement *Eindhoven*, Provincie *Noord-Braband*, waarvan het andere een derde gedeelte toebehoort aan den Heer *J. J. A. VAN WILLIGEN*.

Zuivere opbrengst van de geheele Tienden.

Ao. 1818 . .	*f* 3107.	Ao. 1824 . .	*f* 1448.
» 1819 . .	- 3190.	» 1825 . .	- 1246.
» 1820 . .	- 2069.	» 1826 . .	- 1812.
» 1821 . .	- 1499.	» 1827 . .	- 2116.
» 1822 . .	- 1187.	» 1828 . .	- 2125.
» 1823 . .	- 2145.	» 1829 . .	- 2661.

Tweede koop: De GROVE en SMALLE TIENDEN, geheven wordende onder de Dorpen van *Oirschot* en *Best*, Kanton *Oirschot*, Arrondissement *Eindhoven*, Provincie *Noord-Braband*, rijdende met de Tienden, toebehoorende aan 's Rijks Domeinen en *JONKVROUWE VAN BOMMEL*.

Zuivere opbrengst.

Ao. 1819 . .	*f* 2661.	Ao. 1825 . .	*f* 953.
» 1820 . .	- 2107.	» 1826 . .	- 1411.
» 1821 . .	- 1380.	» 1827 . .	- 1595.
» 1822 . .	- 1035.	» 1828 . .	- 1691.
» 1823 . .	- 1387.	» 1829 . .	- 1775.
» 1824 . .	- 1157.50.		

Deze Verkooping, welke bepaald was op den 19den November 1829, provisioneel, en den 3den December definitif, zal als nu plaats hebben te *'s Hertogenbosch*, in het *Stads Koffijhuis*, bewoond wordende bij *JAN VAN DUUREN*, op Donderdag den 3den December 1829, des avonds ten zes ure provisioneel; zullende de finale verkooping op Woensdag den 23sten December 1829, ter plaatse en ure voorschreven, worden gedaan.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris *VAN FENEMA* voornoemd.

VERKOOPING

Bij Arrest op Onroerend Goed, te weten, van:

Eene WEIDE, de *Potsmate* genaamd, gelegen in het *Angerlosche Broek*, Gemeente *Angerlo*, Kanton *Doesborgh*, Arrondissement *Zutphen*, groot ongeveer zeven Bunders, belendende ten noorden aan den gemeenen weg van *Zevenaar* op *Doesborgh*, ten oosten aan eene Weide, het *Veldslag* genaamd, toebehoorende aan *GERRIT GERBRANDS*, en ten westen aan Weidegrond van *GERRIT HERMAN HEKINK*, het *Schoorsche Veldslag* genaamd, welke Weide de *Potsmate* in pacht gebruikt wordt bij den Heer *JAN VERMEER* te *Zevenaar*.

Ingezet op . . . . . . *f* 1500.

Ter requisitie van den Heer *EBBO WILLEM VAN VOLBERGEN KIERS*, buiten beroep, wonende te *Doesborgh*, voor wien domicilie en Procureur is gesteld bij den Heer Mr. *HENDRIK JAN THOOFT*, Procureur bij de Regtbank van en wonende te *Zutphen*.

Tot laste van *GERRIT MEIJER* en *JOHANNES MEIJER*, beide Landbouwers, wonende in de Buurtschap *Huthum*, Burgemeesterij *Elten*, benevens van *HENDRIK MEIJER*, Landbouwer, wonende te *Emmerick* en *ARNOLDUS MEIJER*, Tabaksplanter, wonende te *Halteren*, Gemeente *Bemmel*, Arrondissement *Nijmegen*, allen in kwaliteit van Erfgenamen van hunnen Vader *DERK MEIJER*, gewoond hebbende en overleden in de Buurtschap *Huthum*, Burgemeesterij *Elten* voornoemd.

Het arrest op Onroerend Goed is daargesteld bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder *GERRIT EBBINK VAN DICK*, van den negentienden Junij 1800 negen en twintig, overgeschreven ten Kantore van Hypotheken te *Zutphen*, den tienden Julij des gemelden jaars, en ter Griffie van de Regtbank in dezelfde Stad, den achttienden van laatstgenoemde maand Julij, van welk Proces-Verbaal kopij is gegeven aan den Burgemeester der Gemeente *Angerlo*, den Heer *J. JANSEN*, en aan den Griffier van het Vredegeregt des Kantons *Doesborgh*, den Heer *W. J. DE RIDDER*.

Bij de voorloopige toeschatting van Dingsdag den zeventienden November achttien honderd negen en twintig, is de gearresteerde Weide op den prijs van inzetting aan den Executant voorloopig toegeschat.

De definitive toeschatting zal plaats hebben op Dingsdag den negentienden Januarij 1800dertig, des morgens ten tien ure, ter rolle van Geregtelijke Uitwinning van de Regtbank te *Zutphen*.

In fidem,
(*get.*) H. J. THOOFT,
Procureur.

---

§ § § Mr. *N. G. FRANCKEN*, Notaris te *Elst*, zal op Woensdag den 2den December 1829, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van de Erven *AALBERS*, te *Elst*, namens den Heer *G. DULLERT*, te *Arnhem*, publiek verkoopen: 280 stuks EIKEN-, YPEN-, BEUKEN- en ESSEN BOOMEN, op de *Park*, onder *Elst*.

---

† † † Verkooping, ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, op *Middachten*, den 3den December 1829, des morgens ten 11 ure, van eene partij BEUKEN en EIKEN BOOMEN, waaronder eenen zeer geschikt tot eene Molenas.

---

† † † Men verlangt, op een Buitengoed, in de nabijheid van *Deventer*, een ONGEHUWD ONDERWYZER, van de Hervormde Godsdienst, de Nederduitsche, Fransche en Hoogduitsche talen kundig en niet onervaren in eenige wetenschappen. Adres met vrachtvrije brieven, onder de Letters N. N., bij den Boekhandelaar *J. DE LANGE*, aan den *Brink*, te *Deventer*.

---

† † § Den 28sten November 1829 zal, ten Raadhuize der Stad *Arnhem*, in het openbaar worden verkocht eene aanzienlijke partij YPEN BOOMEN, uitstekend geschikt tot Werkhout geschikt, staande op Stads Wallen.

---

† † † Bij *R. VAN SOMEREN*, in de Ketelstraat, te *Arnhem*, zijn te bekomen: beste, groote, Spaansche KASTANJES, beste Witte en Groene ZWITSERSCHE KAAS en CONFYT GEMBER.

---

§ § § OUDERS of VOOGDEN genegen zijnde om eenen hunner ZONEN, boven de 16 jaren van de Hervormde Godsdienst, in eene MANUFACTUUR-AFFAIRE opgeleid te zien, vervoegen zich, onder letter H., met gefrankeerde brieven, bij den Drukker dezer.

---

§ § § In de maand Augustus ll. is op den weg van *Arnhem* naar *Beekhuizen*, of aldaar, verloren geraakt eene ligtbruine MANTEL, van Circasienne, met Zijde gevoerd en met twee Kragen, die dezelve teregt brengt of kan aanwijzen, zal eene goede belooning genieten.

Adres bij den Heer *TAATS*, aan de Velperpoort, te *Arnhem*.

---

† † † De genen welke de vereischte bekwaamheden bezit, in het arrangeeren van Muziek-stukken, en het geven van Muzikaal Onderwijs aan de HOORNBLAZERS, *van het 1ste Bataillon Jagers*, in garnizoen te *'s Gravenhage*, en genegen mogt zijn, om zich, tot dat einde, als EERSTE HOORNBLAZER met rang van *Onder-Officier* bij voornoemd Bataillon te engageren; vervoege zich, zoodra mogelijk, in persoon bij den *Kommanderende Officier van meergemeld Bataillon*, zullende dezelve naar gelang der bekwaamheden, boven het aan zijn rang verknochte Traktement, eene billijke toelage toegevoegd worden.

---

† † † *Mme.* LYBART *a l'honneur d'annoncer, qu'elle est deballée à la Couronne, et ne restera que peu de jours.*

*** De Gebroeders *VAN CLEEF*, *Boekverkoopers* in *'s Gravenhage* en te *Amsterdam*, geven uit en hebben verzonden: IETS OVER DE NAAMLOOZE MAATSCHAPPYEN, door THOMAS HENDRIK GRAAF VAN LIMBURG STIRUM, *Commies van Staat*, in groot octavo *f* 1. 25.

Het voorname doel van dit Werk is, om den handel bekend te maken met den aard van het toezigt van het Gouvernement, over de naamlooze Maatschappijen, zoo als dat toezigt tegenwoordig wordt uitgeoefend, en zoo als hetzelve door het Wetboek van Koophandel wordt daargesteld, om aan de oprigters van naamlooze Vennootschappen inlichtingen aan te bieden, die dienstig kunnen zijn, bij het aanvragen van de Koninklijke bekrachtiging en goedkeuring en om de gronden daar te stellen, op welke de naamlooze Maatschappijen in het algemeen behooren te worden opgerigt, willen hare oprigters haar een bloeijend en duurzaam bestaan verzekeren.

*** Bij *BROESE en COMP.*, te *Breda*, is uitgegeven en tevens alom verkrijgbaar:

Geschiedenis van het Patroonaatregt, anders genoemd Collatie-regt, in verband met het Christelijk Kerkbestuur, sinds de vroegste tijden tot op den tegenwoordigen tijd, door A. YPEY, Doctor en Hoogleeraar der Godgeleerdheid te *Groningen*, in één deel compleet . . . *f* 7.00.

Hetzelve bevat de volgende vier belangrijke Tijdvakken, als:

1o. *Geschiedenis van het Christelijk Kerkbestuur in de vroegste tijden* [illegible]

2o. *Geschiedenis van het Patroonaatregt, in verband met het Christelijk Kerkbestuur, sedert* CONSTANTIN *den Grooten tot* KAREL *den Grooten.*

3o. *Geschiedenis van het Patroonaatregt, in verband met het Christelijk Kerkbestuur, sedert* KAREL *den Grooten tot de hervorming in de zestiende eeuw.*

4o. *Geschiedenis van het Patroonaatregt, in verband met het Christelijk Kerkbestuur, sedert de kerkhervorming tot den tegenwoordigen tijd.*

*** De Wede *H. C. A. THIEME*, te *Zutphen*, verzoekt de Heeren Burgemeesters, om haar de zegels voor de REGISTERS VAN DEN BURGERLYKEN STAND, voor het jaar 1830, voor zoo ver dit door Hun Ed. Achtb. nog niet mogt geschied zijn, ten spoedigste immers voor den eersten December aanstaande, in te zenden, dewijl de tijd anders te kort wordt, om die nog voor Nieuwjaar gereed te hebben.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.